

OD REDAKCJI

Fot. Arch. Autora

Przedstawiamy Państwu kolejny – piąty numer czasopisma „Empowerment”, który w całości poświęcamy problematyce samorządowej i inwestycyjnej polityce społecznej. Tematy te są aktualne z kilku powodów. Po pierwsze, ostatnie ćwierćwiecze w Polsce to proces systematycznej decentralizacji polityki społecznej i przekazywania wielu kompetencji do władz regionalnych i lokalnych. Działo się to zarówno przy dużych reformach administracyjnych (1990, 1999), jak również przy okazji zmian ustawodawstwa samorządowego i socjalnego. Liczne kompetencje w zakresie programowania, zarządzania i realizacji wielu zadań socjalnych zostały rozdzielone na wszystkie szczeble samorządu terytorialnego. Gmina, powiat i województwo stały się podmiotami współodpowiedzialnymi za kształtowanie modelu realizowanej polityki społecznej. W wielu miejscach samorządy podjęły się nie tylko realizacji zleconych przez państwo zadań, lecz także kreowania i kształtowania prowadzonej na swoim terenie polityki społecznej. Niestety, w dalszym ciągu liczne są przykłady samorządów, gdzie nadal do polityki społecznej podchodzi się pasywnie, ograniczając do minimum działania społeczne i socjalne.

Po drugie, temat samorządowej polityki społecznej jest istotny w kontekście ugruntowania się w ostatniej dekadzie nowych koncepcji reorganizacji państwa opiekuńczego (welfare state), jakie dominują w dyskursie naukowym i w praktyce społecznej. Chodzi tu o: aktywną politykę społeczną, która musi być

koordynowana i zarządzana na poziomie lokalnym; wielosektorową politykę społeczną, zgodnie z którą w realizacji usług społecznych samorząd dzieli się zadaniami z innymi interesariuszami (pozarządowymi, kościelnymi, prywatnymi czy nieformalnymi); koncepcję governance, która zakłada, że samorząd tworzy wokół siebie partycypacyjny model realizacji zadań publicznych na podstawie współprogramowania, współdecydowania, współrealizacji oraz współodpowiedzialności z innymi aktorami społecznymi i rynkowymi. Spoiwem łączącym wszystkie wspomniane koncepcje jest kształtujący się w Europie nowy paradygmat inwestycyjnej polityki społecznej, w ramach której nie traktuje się wydatków/nakładów społecznych i socjalnych jako kosztu lecz jako czynnik rozwojowy, produktywny, który przyczynia się do wzrostu jakości kapitału ludzkiego, społecznego, kulturowego a nawet kreatywnego. Zgodnie z koncepcją inwestycyjnej polityki społecznej nakłady na cele socjalne się zwracają, ale są – jak przy wszystkich inwestycjach – odroczone w czasie.

Trzeci argument dotyczący samorządowej polityki społecznej związany jest z funduszami UE i nowym okresem programowania – 2014–2020. Będzie to niezwykle istotny czas dla samorządów, ponieważ większa niż dotychczas część środków na politykę społeczną będzie w dyspozycji władz regionalnych i lokalnych. To od samorządów będzie zależało skuteczne i efektywne inwestowanie w politykę społeczną ze środków unijnych. Wspomniane inwestowanie powinno przynieść

długoterminowe rezultaty, a tym samym wpłynąć na zmianę postrzegania i realizowania programów społecznych. Samorządy już teraz powinny dokonać dokładnej analizy tego, w co warto zainwestować środki z Europejskiego Funduszu Społecznego i innych funduszy strukturalnych. Przede wszystkim trzeba przeemyśleć kompleksowo system prewencji i interwencji w ramach nowych, innowacyjnych, często zindywidualizowanych usług społecznych. Warto zastanowić się nad tym, czy mamy już rzeczywiste diagnozy lokalne z obszaru społecznego oraz czy mamy realne, a nie pozorowane, strategie rozwoju polityk publicznych, w tym polityki społecznej.

Struktura i dobór artykułów do bieżącego numeru „Empowerment” wychodzą na przeciw zarysowanej rzeczywistości. Swoistym wprowadzeniem w tematykę numeru jest artykuł Mirosława Grewińskiego na temat decentralizacji polityki społecznej jako urzeczywistnienia idei samorządowej polityki społecznej w duchu konstytucyjnej zasady subsydiarności. W tekście Aldony Frączkiewicz-Wronki zaprezentowana została ważna kwestia partnerstw publiczno-społecznych jako tkanki kształtującej wielosektorową politykę społeczną w duchu governance.

Piotr Błędowski w swoim artykule omawia innowacyjne narzędzie racjonalizacji lokalnej polityki społecznej w postaci Kalkulatora Społecznego. Agnieszka Rym-sza natomiast opisuje koszty zaniechania wsparcia osób z autyzmem jako przykład braku inwestycyjnego postrzegania interwencji społecznych. W rozmowie z Pawłem Chorażym wskazujemy na dziesięcioletni dorobek Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce z tezą, że instrument ten jest głównym źródłem inwestycji w politykę aktywizacji i integracji społecznej na poziomie lokalnym. Na łamach czasopisma prezentujemy recenzję ważnej książki – *Towards a social investment welfare state? Ideas, Policies and Challenges*, pod redakcją Nathalie Morel, Brunona Paliera i Joakima Palmego, której tłumaczenie na język polski ukaże się niebawem. W Aktualnościach zamieszczamy także ciekawy głos praktyka – Marcina Tylmana, który przybliży gminny standard wychodzenia z bezdomności oraz prezentujemy wyniki sondy na temat samorządowej polityki społecznej.

Życzymy Państwu ciekawej lektury!

Mirosław Grewiński
redaktor naczelny

Zapraszamy na StandardyPomocy

- zawsze aktualne informacje
- zaproszenia na konferencje i wydarzenia
- do pobrania bezpłatne numery „Empowerment”